

หนังสือเวียนที่ 89/2026

นโยบายปัญญาประดิษฐ์ของกลุ่มไทยออยล์
(TOP Group Artificial Intelligence (AI) Policy)

นโยบายปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) (“นโยบายฯ”) ของกลุ่มไทยออยล์ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้การกำกับดูแลการใช้งานและการพัฒนาเทคโนโลยี AI ของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) และบริษัทในกลุ่มที่บริษัทฯ เป็นผู้ถือหุ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมรวมกันเกินกว่าร้อยละ 50 (“กลุ่มไทยออยล์”) มีประสิทธิภาพ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ภายใต้กรอบการกำกับดูแล AI (AI Governance) ที่เหมาะสม โปร่งใส และสอดคล้องตามหลักกฎหมาย หลักจริยธรรม และมาตรฐานที่บริษัทฯ กำหนด ตลอดจนสอดคล้องกับแนวปฏิบัติสากล เพื่อให้การใช้งานและการพัฒนา AI เป็นไปอย่างมีความรับผิดชอบ ปลอดภัย และคำนึงถึงผลกระทบต่อองค์กรและผู้มีส่วนได้เสีย

คำนิยาม (Definitions)

- Artificial Intelligence (AI) หรือปัญญาประดิษฐ์** หมายถึง เทคโนโลยีหรือระบบที่ประมวลผล วิเคราะห์ เรียนรู้ คาดการณ์ สร้างเนื้อหา หรือสนับสนุนการตัดสินใจ โดยอัตโนมัติหรือกึ่งอัตโนมัติ ครอบคลุมทั้ง Traditional AI และ Generative AI ทุกประเภทที่นำมาใช้หรือพัฒนา
- Public AI** หมายถึง บริการ AI สาธารณะที่เปิดให้บุคคลทั่วไปใช้งาน โดยอยู่นอกเหนือการควบคุมของกลุ่มไทยออยล์ และไม่อยู่ภายใต้สัญญา Enterprise (เช่น ChatGPT, Gemini, Claude เวอร์ชันสาธารณะ)
- Corporate AI** หมายถึง ระบบ AI ที่กลุ่มไทยออยล์ควบคุมหรือใช้งานภายใต้สัญญา Enterprise ที่รับประกันการคุ้มครองข้อมูลและการปฏิบัติตามนโยบายของกลุ่มไทยออยล์ ครอบคลุมทั้ง AI ที่พัฒนาเอง บริการ AI แบบ Enterprise License และ AI ที่พัฒนาร่วมกับคู่ค้าที่ได้รับอนุญาต (เช่น Microsoft 365 Copilot, IK-Q)

ขอบเขตการบังคับใช้ (Scope of Application)

นโยบายฯ ฉบับนี้ มีผลบังคับใช้กับบุคลากรของกลุ่มไทยออยล์ ได้แก่ ผู้บริหาร พนักงานทุกระดับ ผู้รับเหมาของกลุ่มไทยออยล์ ตลอดจนผู้ให้บริการ และบุคคลที่สามที่สามารถเข้าถึงข้อมูล ระบบ หรือทรัพยากรของกลุ่มไทยออยล์ ในการใช้งานหรือการพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) โดยรวมถึง AI ของบุคคลที่สามด้วย

AI เป็นเครื่องมือที่สนับสนุนการตัดสินใจของมนุษย์ บุคลากรที่ใช้งานหรือพัฒนา AI ต้องรับผิดชอบต่อการนำข้อมูลเข้า (Input) การดำเนินการ และการนำผลลัพธ์ที่ได้จาก AI ไปใช้

นโยบายฯ ฉบับนี้ มีหลักการสำคัญที่ใช้เป็นตัวกำหนดแนวทางในภาคปฏิบัติ ดังนี้

1. การกำกับดูแล AI (AI Governance)

นโยบายฯ ฉบับนี้ กำหนดกรอบการกำกับดูแลปัญญาประดิษฐ์ (AI Governance) ของกลุ่มไทยออยล์ ครอบคลุมวงจรชีวิตของ AI (AI Lifecycle) ตั้งแต่การออกแบบ พัฒนา ใช้งาน ตรวจสอบ จนถึงการเลิกใช้งาน เพื่อให้การใช้งานและการพัฒนา AI ของกลุ่มไทยออยล์เป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีความรับผิดชอบ และสอดคล้องกับกฎหมาย หลักจริยธรรม นโยบาย และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง โดยมีคณะกรรมการดิจิทัลกลุ่มไทยออยล์ (DGSC) เป็นผู้กำกับดูแลนโยบายฯ ฉบับนี้ในระดับยุทธศาสตร์

กลุ่มไทยออยล์ต้องกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดทำและบำรุงรักษาทะเบียน AI ส่วนกลาง (AI Registry) ซึ่งบันทึกการระบายระบบ AI ที่มีการใช้งานและพัฒนาทั้งหมด พร้อมข้อมูลผู้รับผิดชอบ วัตถุประสงค์ ระดับความเสี่ยง และสถานะการอนุมัติ

นอกจากนี้ กลุ่มไทยออยล์ต้องดำเนินการให้บุคลากรและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานหรือการพัฒนา AI มีความรู้ความเข้าใจ (AI Literacy) ในระดับที่เพียงพอต่อบทบาทและความรับผิดชอบของตน เพื่อให้สามารถใช้งาน AI ได้อย่างมีความรับผิดชอบและสอดคล้องกับนโยบายฯ ฉบับนี้

2. ความเป็นส่วนตัว ความปลอดภัย และการรักษาความลับ (Privacy, Security and Confidentiality)

การใช้งานและการพัฒนา AI ต้องเป็นไปตามกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง อาทิ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล นโยบายการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านไซเบอร์ (Cyber Security Policy) ของกลุ่มไทยออยล์ ตลอดจนกฎระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีหลักปฏิบัติ ดังนี้

2.1 ข้อห้ามการใช้งาน AI (Prohibited AI Use)

กลุ่มไทยออยล์ห้ามไม่ให้ใช้งานหรือพัฒนาระบบ AI ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) การใช้งานหรือพัฒนา AI ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อชักจูง บิดเบือน หรือหลอกลวงพฤติกรรมของบุคคลในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย
- (2) การใช้งานหรือพัฒนา AI ที่แสวงหาประโยชน์จากความเปราะบางของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นด้านอายุ ความพิการ หรือสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ
- (3) การใช้งานหรือพัฒนา AI เพื่อให้คะแนน ประเมิน หรือจัดอันดับบุคคลจากพฤติกรรม คุณลักษณะ หรือข้อมูลส่วนบุคคล (Social Scoring)
- (4) การใช้งานหรือพัฒนา AI เพื่อระบุตัวตน ตรวจสอบอารมณ์ หรือจำแนกประเภทบุคคลจากลักษณะทางชีวภาพ (Biometric Data) โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายหรือไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล

(5) การใช้งานหรือพัฒนา AI เพื่อสร้างหรือเผยแพร่เนื้อหาที่สนับสนุนหรือผลักดันวัตถุประสงค์ทางการเมือง ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

(6) การใช้งานหรือพัฒนา AI ที่ขัดต่อกฎหมาย หลักจริยธรรม หรือนโยบายของกลุ่มไทยออยล์

2.2 ขอบเขตการใช้ข้อมูล (Data Usage Scope)

การใช้ข้อมูลกับระบบ AI ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดและสอดคล้องกับชั้นความลับของข้อมูล สำหรับ Corporate AI อนุญาตให้ใช้เฉพาะข้อมูลที่จัดอยู่ในชั้นความลับระดับ Internal Use Only และ Public เท่านั้น โดยเป็นไปตามคู่มือปฏิบัติงานการจัดการข้อมูลให้ปลอดภัย (Data Handling and Protection Manual)

2.3 การประเมินความเสี่ยงและการอนุมัติ (Risk Assessment and Approval)

ก่อนนำระบบ AI ไปใช้งานจริง ต้องดำเนินการประเมินความเสี่ยง จัดทำแผนการจัดการความเสี่ยง และกำหนดมาตรการควบคุม (Guardrails) ที่เหมาะสม เพื่อป้องกันไม่ให้ AI ทำงานนอกเหนือจากวัตถุประสงค์หรือขอบเขตที่กำหนดไว้ โดยต้องได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจตามระดับความเสี่ยง

ทั้งนี้ สำหรับระบบ AI ที่ส่งผลกระทบสำคัญต่อบุคคล ความปลอดภัยในการดำเนินงาน หรือผลประโยชน์ขององค์กรให้จัดเป็นระบบ AI ที่มีความเสี่ยงสูง (High-Risk AI) ต้องผ่านการประเมินความเสี่ยงเชิงลึก กำหนดมาตรการควบคุม (Guardrails) ที่เข้มงวดและมีการกำกับดูแลโดยมนุษย์

2.4 การเก็บบันทึก (Logging)

กลุ่มไทยออยล์จะเก็บบันทึกการใช้งาน AI ทั้งข้อมูลนำเข้าและผลลัพธ์ เพื่อใช้ในการตรวจสอบกรณีเกิดเหตุผิดปกติหรือข้อมูลรั่วไหล

3. การตรวจสอบผลลัพธ์จาก AI (Verification of AI Output)

ผลลัพธ์จากระบบ AI อาจไม่ถูกต้อง มีอคติ หรือมีข้อจำกัดด้านลิขสิทธิ์และกฎหมาย ผู้ใช้งานและผู้พัฒนาต้องตรวจสอบผลลัพธ์ก่อนนำไปใช้งาน โดยมีหลักปฏิบัติ ดังนี้

3.1 การกำกับดูแลโดยมนุษย์ (Human Oversight)

มนุษย์ต้องมีบทบาทในการควบคุมและกำกับ AI เสมอ โดยระดับการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของระบบ AI

สำหรับ High-Risk AI ตามที่กำหนดในข้อ 2.3 ต้องมีมนุษย์ทบทวนและอนุมัติการตัดสินใจสำคัญทุกครั้ง (Human-in-the-Loop) ก่อนนำผลลัพธ์ไปใช้

3.2 การตรวจสอบความถูกต้องและอคติ (Accuracy and Bias Verification)

ผู้ใช้งานต้องตรวจสอบผลลัพธ์เพื่อหลีกเลี่ยงข้อมูลที่ฟังดูน่าเชื่อถือแต่ไม่ถูกต้องหรือไม่มีอยู่จริง (Hallucinations) และหลีกเลี่ยงอคติ (Bias) ทางเพศ เชื้อชาติ หรือลักษณะอื่น โดยเฉพาะการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อบุคคล ข้อมูลที่มีลิขสิทธิ์ หรือขัดต่อกฎหมาย หลักจริยธรรม และนโยบายของกลุ่มไทยอยล์

3.3 การทดสอบและปรับปรุงโมเดล (Model Testing and Improvement)

การพัฒนา Corporate AI ต้องมีการทดสอบความถูกต้องและประสิทธิภาพของโมเดลอย่างต่อเนื่อง ตามหลักวงจร Plan-Do-Check-Act (PDCA) เพื่อปรับปรุง ลดข้อผิดพลาด และหลีกเลี่ยงอคติของระบบ

4. ความโปร่งใส (Transparency)

ความโปร่งใสในการใช้งาน AI เป็นพื้นฐานของความน่าเชื่อถือต่อผู้มีส่วนได้เสีย โดยมีหลักปฏิบัติ ดังนี้

4.1 การแจ้งให้ทราบเมื่อใช้ AI สร้างเนื้อหา (AI-Generated Content Disclosure)

บุคลากรของกลุ่มไทยอยล์ต้องแจ้งให้ผู้รับสารทราบอย่างชัดเจน เมื่อมีการเผยแพร่เนื้อหาที่สร้างด้วย AI (AI-Generated) ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้ผู้รับสารสามารถประเมินและตรวจสอบข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

4.2 การตรวจสอบย้อนกลับและการอธิบายได้ (Traceability & Explainability)

ระบบ AI ทุกระบบที่ใช้งานในกลุ่มไทยอยล์ ต้องได้รับการบันทึกในทะเบียน AI ส่วนกลาง (AI Registry) ตามข้อ 1 เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับและอธิบายผลลัพธ์ได้ สำหรับ High-Risk AI ตามที่กำหนดในข้อ 2.3 ต้องจัดทำเอกสารประกอบเพิ่มเติมตามที่กำหนด

5. ความเสี่ยงจากบุคคลที่สาม (Third-Party Risk)

การใช้งาน AI ของบุคคลที่สามและการส่งข้อมูลให้บุคคลที่สาม อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านการรั่วไหลของข้อมูล การละเมิดความลับ และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กลุ่มไทยอยล์จึงกำหนดหลักปฏิบัติ ดังนี้

5.1 การส่งและเปิดเผยข้อมูลให้บุคคลที่สาม (Data Disclosure to Third Parties)

การส่งและเปิดเผยข้อมูลของกลุ่มไทยอยล์ให้บุคคลที่สาม ต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเงื่อนไขการใช้งานอย่างชัดเจน โดยห้ามไม่ให้บุคคลที่สามนำข้อมูลของกลุ่มไทยอยล์ไปใช้ในการพัฒนาหรือฝึกโมเดล AI ใด ๆ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร

5.2 ข้อกำหนดในสัญญา (Contractual Requirements)

สัญญากับบุคคลที่สามที่เกี่ยวข้องกับการใช้งาน AI หรือการเข้าถึงข้อมูลของกลุ่มไทยอยล์ ต้องระบุข้อกำหนดให้บุคคลที่สามปฏิบัติตามนโยบายฯ ฉบับนี้ ในการรักษาความลับ และไม่ละเมิดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5.3 การกำกับดูแลผู้ให้บริการ AI ของบุคคลที่สาม (Third-Party AI Vendor Oversight)

สำหรับ High-Risk AI ตามที่กำหนดในข้อ 2.3 ที่จัดหาจากบุคคลที่สาม ต้องผ่านการประเมินความเสี่ยงของผู้ให้บริการ (Vendor Risk Assessment) และมีข้อกำหนดในสัญญาเกี่ยวกับการแจ้งเหตุการณ์ผิดปกติ การเปลี่ยนแปลงโมเดล และสิทธิ์ในการตรวจสอบ

6. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการใช้ AI (Ecological Footprint of AI)

การใช้งานและการพัฒนา AI โดยเฉพาะ Generative AI ใช้ทรัพยากรการประมวลผลและพลังงานสูง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม กลุ่มไทยออยล์จึงสนับสนุนให้ใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบ ผ่านการออกแบบและใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ การเลือกใช้โมเดลและเครื่องมือที่เหมาะสมกับงาน และการบริหารจัดการทรัพยากรการประมวลผลให้คุ้มค่า เพื่อลดการใช้พลังงานและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

7. การรายงานเหตุการณ์ (AI Incident Reporting)

บุคลากรของกลุ่มไทยออยล์ต้องรายงานต่อผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยทันที เมื่อพบเห็นการใช้งานหรือการพัฒนา AI ที่ไม่เป็นไปตามนโยบายฯ ฉบับนี้ รวมถึงกรณีที่เกิดผลลัพธ์จาก AI อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคล องค์กร หรือผู้มีส่วนได้เสีย ตลอดจนเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของข้อมูลหรือการทำงานของระบบ AI

นโยบายฯ ฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ (Effective Date) ตั้งแต่วันที่ลงนาม สำหรับระบบ AI ที่ใช้งานอยู่ก่อนวันที่นโยบายมีผลบังคับใช้ ต้องดำเนินการประเมินและปรับให้สอดคล้องกับนโยบายฯ ฉบับนี้ ภายใน 6 เดือน นับจากวันที่นโยบายมีผลบังคับใช้

(นายพงษ์พันธุ์ อมรวิวัฒน์)

ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่

วันที่ 27 กรกฎาคม 2569